

Magyarországi LEADER Magazin

Magyarországi
LEADER
Központ

2007/2.

Kertészek Földje
Akciócsoport

Komplex vidékfejlesztési
tervezés
az ÚMVP keretében

Egy év....

A helyi termékkínálat
fejlődése a Sárréten

Transznacionális
LEADER+ Projektek
Franciaországban

Bácska Gyöngye Akciócsoport

Dél-baranyai Határmenti
Települések Akciócsoport

Gerence-Marcál-Rába Akciócsoport

Sárvíz Akciócsoport

Tíz Kun Település Akciócsoport

Kis-Duna-menti
LEADER+ Akciócsoport

Akciócsoport a
Homokhátság,
Bácska és Sárköz
értékeinek
bemutatására

Egy év...

Több mint egy év telt el azóta, hogy támogatást nyert hetven helyi akciócsoport, majd megkezdte működését a Magyarországi LEADER Központ. Hosszú és fáradtságos, ám mindenképp eredményes ez az év, ami mögöttünk van. Megjelentek a helyi pályázati felhívások, és a várakozásokat meghaladva közel 3600 helyi pályázat született. Működnek a munkaszervezetek, dolgoznak a LEADER helyi közösségek. Felelős döntések születnek helyi szinten. Számos csoport gondolkodik hazai együttműködési projektekben, de egyre többen alakítanak ki nemzetközi kapcsolatokat is más tagállamokkal.

Helyi, regionális és országos szinten is létrejött annak a vidéki szereplőkből álló fejlesztési közösségnek az alapja, amely rövid és hosszú távon is képes a magyar vidék fejlődését, megújulását elősegíteni, megvalósítani. A LEADER által, de a LEADER-en túlmutatóan.

Mindez a LEADER és magyar vidék sikere. Azoké, akik ezt a Programot Magyarországon megalkották, azoké, akik ezt a Programot helyi és országos szinten megvalósították, illetve akik ebben a folyamatban, akár pályázóként, akár támogatóként, vagy csak egy apró, jó ötlet adójaként részt vettek.

Voltak, vannak és lesznek is nehezebb pillanatok, de az eddigi eredmények jól mutatják: az ország, a vidék képes az önszerveződésre, tud közös célokat kijelölni, együttműködni, ötleteket és projekteket generálni, a szubszidiaritás elve szerint helyi szinten döntést hozni. Képes alkotni és építeni, tervezni és előkészíteni. De ha már eddig eljutott, miért ne tudná megvalósítani a papírra vetett és elbírált projektötleteket? Képes lesz őket valóra váltani, lehetővé téve, hogy 2007-2013 között az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében egy egyszerűbb, a jelenlegi támogatási összeget több mint megtízszerező, új LEADER Program induljon, valamint a LEADER a magyar vidékfejlesztés rendező elvévé váljon.

Egy év után már mérleget lehet vonni a LEADER Központ munkájáról és eredményeiről. Látni lehet az együttműködéseket, a hálózatot, a kialakult hazai és nemzetközi kapcsolatokat, az átvett és a jövőben beépítendő jó ötleteket, az általunk könnyebbé vált kapcsolattartást az államigazgatással. Legfontosabb visszajelzést azonban mégis az akciócsoportok szolgáltatták, amikor 2006. decemberében Füzesgyarmaton egy tízes skálán 8,1-re értékelték a

Központ munkáját. Az eredmény európai szinten kiemelkedő, ám a pozitív megerősítés mellett a jövőre vonatkozóan nagy kötelezettséget is ró ránk.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium megbízásából a Magyarországi LEADER Központ a fent leírt folyamatot, a LEADER Program hazai megvalósítását, a hazai LEADER szellemiség és közösség kialakítását, a magyar vidék megújulását és fejlődését ezután is minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni fogja. Gesztortársainknak, partnereinknek egy év után ezúton is köszönjük áldozatos munkájukat, és bízunk a további sikeres együttműködésben.

Simon László
vezető
Magyarországi LEADER
Központ

Komplex vidékfejlesztési tervezés az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében

A komplex módon értelmezett vidékpolitika, illetve vidékfejlesztés csak az elmúlt néhány évben került a hazai területfejlesztési politika kiemelten kezelendő feladatai közé. Kormányzati szinten a „horizontális vidékpolitikának” jelenleg sincs felelős gazdája. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) 2007-2013 között rendelkezésre álló fejlesztési forrásai által, annak sikeres felhasználása céljából Magyarország lehetőséget és esélyt kapott a vidékfejlesztés eszköz- és intézményrendszerének újragondolására, szükség szerinti átstrukturálására.

A jelen fejlesztési időszak vidékfejlesztési intézkedéseit és feladatait meghatározó

programozás legfontosabb előzményei a Vidéki Térségek Európai Kartája, az Európai Közös Agrár- és Vidékpolitikai Koncepció (CARPE), a 2000-től induló SAPARD program, és az elmúlt időszak irányadó fejlesztési alapidokumentuma, az Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP). A vidékfejlesztési elképzelések gyakorlati megvalósítására 2007 és 2013 között az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. intézkedéscsoportja keretében több mint 200 milliárd forint áll rendelkezésre. Kiemelt cél a vállalkozásfejlesztési projektek támogatása, kistérségi szinten munkahely-orientált programok indítása a munkahelymegőrzés és munkahelyteremtés érdekében, továbbá

prioritás a közösségfejlesztés és kapcsolódó projektek támogatása, valamint képzések indítása, a forrásabszorpciók képessége növelése.

Fentiekkel összhangban az ÚMVP prioritásaként értelmezendő átfogó fejlesztési célok („a hármas tengely logika”) a következők:

- **Általános gazdaság- és vállalkozásfejlesztés:** alintézkedései a nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás, mikro-vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása, továbbá a turisztikai tevékenységek ösztönzése. Az előirányzott forrás 110 milliárd forint, egy-egy kistérségre átlagosan mintegy 800 millió forint forrás juthat;
- **Vidéki térségek életminőségét javító közösségi célú fejlesztései:** a cél megvalósítását szolgáló forrás mintegy 60 milliárd forint, átlagosan kb. 300 millió forint allokálódhat kistérségenként. Ide tartozó intézkedések a vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások, falumegújítás és -fejlesztés, a vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése (ez utóbbin belül további két alintézkedés: a vidéki örökség megőrzése és a Natura 2000 fenntartási tervek készítése);

- **Kapcsolódó humánerőforrás- és kapacitásfejlesztés:** magába foglalja a III. intézkedéscsoport támogatásaiban érintett területeken működő gazdasági szereplők képzését és tájékoztatását, kézségek elsajátítását, és a helyi fejlesztési stratégiák kidolgozásának és végrehajtásának ösztönzését.

A kitűzött célok megvalósítása a Helyi Vidékfejlesztési Terveken (HVT) keresztül történik, melyek kialakítása és elfogadása a partnerségi alapon szerveződő Helyi Vidékfejlesztési Közösségek (HVK) feladata. A közösségeket a kistérségenként létrejövő Helyi Vidékfejlesztési Irodák (HVI) segítik. A helyi közösségi tervezés hivatott a fejlesztések

társadalmi és térségi fenntarthatóságát biztosítani. Az ÚMVP IV. tengelyét alkotják a LEADER Program intézkedései, melyekre a következő hét évben közel 70 milliárd forint áll rendelkezésre. A Program folytatásának célja a belső források fenntartható és innovatív hasznosításának, valamint a vidéki életminőség helyi megoldásokon alapuló javításának elősegítése, fenntartható és versenyképes újszerű helyi eljárások ösztönzése. Az AVOP LEADER+ Program tapasztalatait és a LEADER helyi akciócsoportok igényeit is szem előtt tartva több módosítás várható, melyek több célkitűzés köré csoportosulnak. Ilyen cél a Program kiszélesítése érdekében

nagyobb területet lefedő akciócsoportok kialakítása. Az akciócsoportok várhatóan jogi személyiséggel rendelkező szervezetek formájában működnek majd, valamint a fejlesztéspolitikai alapelvekkel összhangban egyszerűsödik az eljárásrend. Magasabb támogatási összegek juthatnak az egyes akcióterületekre, amely akár 1 milliárd forintot is jelenthet egy akciócsoportnak. A helyi akcióterveknek ezentúl fokozottabban kell illeszkednie a kistérségi fejlesztési tervekhez.

Kovács Attila
*főosztályvezető-helyettes
Földművelésügyi és
Vidékfejlesztési Minisztérium*

A helyi termékkínálat fejlődése a Sárréten

Az Összefogás Sárrét Jövőjéért Akciócsoport gazdasági struktúrája mára igen sokszínűvé vált. Napjainkban közel 2500 vállalkozás működik a térségben, melyek jelentős része agrár- vagy élelmiszeripari vállalkozás. A püspökladányi kistérség agrárstruktúrájára alapvetően a földművelés magas aránya a jellemző, az állattenyésztés szerepe másodlagos. Az uralkodó földhasznosítási forma a szántóföldi hasznosítás. A termőterületből a szántó részesedése kiugróan magas (60 300 ha), melyhez képest a rét (700 ha), az erdő (1800 ha) és a gyümölcsös (700 ha) kiterjedése elenyésző. Alapjában véve alacsony a legelő (14 500 ha) területe is, s ez különösen akkor érdekes, ha figyelembe vesszük, hogy nagy a szikes területek (Hortobágy, Nagy-Sárrét) kiterjedése a kistérségben. A szántókon

uralkodó növény a kukorica, a búza, a napraforgó és a burgonya. Elsősorban a jelentős szemestakarmány-termesztés alapozza meg a sertés és a baromfi tenyésztését. A lehetőségekhez képest kisebb jelentőségű a szarvasmarha és a juhtenyésztés. A fejlesztések eredményeként az utóbbi években bővült a termelőkapacitás, új, modern, eladhatóbb termékek kerültek piacra (pl. Nádudvari túró, hústermékek, baromfitermékek, különleges minőségű lisztek stb.). Biztonságosabbá vált a tárolás és a feldolgozás, tetszetősebb lett a csomagolás. Alternatív jövedelemszerzési lehetőségek alakultak ki, és az extenzív, legeltető gazdaság fejlődével a környezet is szebbé vált.

Új gazdaságfejlesztési irányvonal körvonalazódik a térségben: a bioenergia-előállítás. Ennek keretében már több

üzem megvalósításának terve elkészült, a kabai üzem felépítése pedig megkezdődött. A bioenergia-előállítás átalakíthatja a mezőgazdaság szerkezetét, új munkahelyeket teremthet, hozzájárulva a hosszú távon fenntartható fejlődéshez. Fontos lehetőség ez a térség és Magyarország számára is, mert alternatívát biztosít a kőolajfüggőség leküzdésére.

Az elmúlt években a kistérség infrastruktúrája jelentős mértékben fejlődött (vízellátás, szennyvízkezelés, csatornahálózat, energiaellátás, települési és veszélyes hulladékok kezelése, bekötőút-építés stb.). A főterek és épületek felújításával megszépült a települések arculata, több barnamezős beruházás is megvalósult. A fejlesztések megteremtették a térségi turizmus felélénkülésének hátterét. Az akciócsoport egyik

Csigakészítés a Norvég Nagykövetség Asszonnyal Bihardancsházon

Bőrfeldolgozás hagyományos módon

célja komplett turisztikai szolgáltatáscsomagok kialakítása, hiszen a térségben található a Hortobágy és több, jelentős idegenforgalmi vonzerővel bíró terület is. Folyamatosan fejlődik a falusi vendégfogadás, a szolgáltatások egyre színvonalasabbak. A közelmúltban több jelentős beruházás valósult meg magánszálláshelyeken (férőhelybővítés, korszerűsítés, szolgáltatások színvonalának emelése), melynek eredményeként nőtt a vendégéjszakák száma. Jelentős támogatásban részesült a gyógy-idegenforgalom, valamint az ökoturizmus. A turisztikai kínálat kiegészítéseként számos, a kistérség hagyományait bemutató színvonalas rendezvény, fesztivál és kulturális esemény kerül megrendezésre (pásztortalálkozó, sárréti fesztivál, arató napok, lovas

versenyek, vőfélytalálkozó, szüreti multságok, néptánc fesztiválok, nyári színház programsorozat, kézműves táborok, nyugdíjas rendezvények stb.), melyek egész évben kapcsolódást biztosítanak az idelátogatók számára. A színvonalas rendezvények fejlesztik a térségen belüli együttgondolkodást, növelik az együttműködési hajlandóságot, bemutatkozási lehetőséget biztosítanak a helyi vállalkozóknak, művészeti csoportoknak.

Hagyományos kenyérlángos nádudvari módra

A hagyományok megőrzése és átadása az egyik legfontosabb feladata a népi kismesterségek művelőinek. Ugyanakkor a tájegységre jellemző kézműves termékek iránt egyre nagyobb kereslet mutatkozik.

A településeken kiemelkedő szerepet kapnak a kézművesek, akikről megtanulható a csuhéfonás, a fekete kerámiakészítés, a gyékényszövés, a nemezelés, a bőrdíszművesség, a szövés, a fonás. Nádudvaron található az ország egyik legismertebb népi kismesterségeket oktató iskolája, ahol a fiatalok elsajátíthatják mindazt a tudást, amit ősünk ránk hagyományoztak. A tradíciók megőrzése által a térség turisztikai vonzereje megnő, kiegészítő jövedelmet biztosítva a turisztikai szolgáltatók mellett a kézművességből élőknek is.

Az Összefogás Sárrét Jövőjéért Akciócsoport továbbra is kiemelt célja a helyi termékek versenyképességének javítása, új, fenntartható jövedelemszerzési lehetőségek kialakítása, a meglévő munkahelyek megőrzése és újak kialakítása. Mindezek megvalósításához nyújt segítséget a LEADER Program.

Bangóné Borbély Ildikó

Az akciócsoport gesztor szervezetének vezetője

B. Csák András

pályázatkezelő

**KÁDÁR LÁTVÁNYMŰHELY
KIALAKÍTÁSA
„Írány Tokaj Hegyalja!”
Akciócsoport**

Szép hagyományokkal rendelkező, ám a fejlődő technika hatására egyre inkább háttérbe szoruló szakma a hordókészítő kádároké. A LEADER forrásból megvalósuló projekt a kádárok munkáját bemutató, látványos, interaktív látványműhely megvalósítását célozza. A jelenleg is kádárműhelyként szolgáló helyiség utcafronti részén egy ízlésesen megmunkált cégtábla, valamint egy megvilágítható üvegvitrin kerül kihelyezésre.

A projektgazda kádármester a projekt keretében olyan technikai eszközök beszerzését is tervezi, melyek a hordókészítés alapanyagainak megfelelő előkészítését segítik. A látványműhely népszerűsítését szolgálja a kialakításra kerülő honlap, valamint 400 darab színes, informatív prospektus elkészítése, melyek a kádármester szakmai életútját mutatják be, megismertetik az érdeklődőket a kádárszakmával, mindezt fotókkal és magyarázatokkal illusztrálva. A műhelyben helyet kap egy személyi számítógép is, melyen az internet segítségével bonyolíthatóak a műhely megrendelése, illetve a látogató csoportok bejelentkezései.

A projekt a gasztronómia, a borkóstoltatás és a helyi kézműipar tevékenységeit ötvözi,

A kádármester termékei

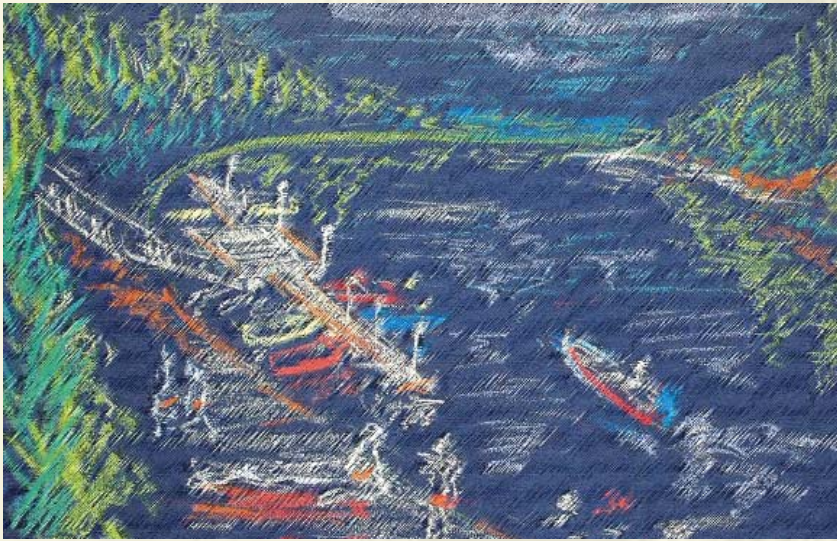
komplex szolgáltatást biztosít a látogatók számára. A LEADER Program elveinek megfelelő együttműködés jön létre azáltal, hogy a szomszédos panzió éttermi szolgáltatásait, valamint egy borászati cég borkóstolási lehetőségeit társítja a ritkaságnak számító kádármesterség bemutatásával. A prospektusban és a megvilágítható vitrinben megjelennek a partnerek tevékenységeit bemutató anyagok, ajánlatok is.

Munka közben

**TISZAI KIKÖTŐ KIALAKÍTÁSA
Közép-Tiszai
Turizmusfejlesztési
Programrégió Akciócsoport**

Rákóczi falva külterületén, a Tisza folyó bal partján található természetes fürdőhely évről-évre több pihenni vágyót vonz, így a vízhez kötődő szolgáltatások (vízi turizmus, horgászat, vízi sportok) iránti igény is folyamatosan nő. Több magánszemély és gazdasági társaság rendelkezik már kishajóval, de vízre tételük és partra emelésük problémát jelent, ám a Rákóczi falván újraindított a révcsónak közlekedés lejárája alkalmas lehet a probléma megoldására. Megfogalmazódott az igény arra vonatkozóan is, hogy a Tisza-menti településeket lakókocsival, jachtal, illetve sétahajóval is meg lehessen közelíteni, valamint a több napos túrákhoz szükséges

A kikötő látványterve

kultúralt körülmények is biztosítva legyenek. Az önkormányzat felismerve az ebben rejlő gazdasági lehetőségeket arra az elhatározásra jutott, hogy a helyi adottságokat kihasználva kialakít egy európai színvonalú vízi túra bázist. A beruházás nagysága megkívánja a megvalósítás ütemezését. A LEADER+

A kiépítetlen tiszai partszakasz

Program segítségével a projekt I. ütemének megvalósítására kerül sor.

A beruházás megvalósításával lehetővé válik a csónakok, valamint a kis- és nagyméretű hajók kikötése is. A község és a környező települések vízi úton is megközelíthetővé válnak, illetve enyhül a Közép-Tiszára jellemző kikötőhiány is.

További cél az adottságok hatékony hasznosításával a vízi turizmus fejlesztése, mely a helyi gazdasági élet fellendülését is elősegíti. A projekt hozzájárul a vízi és szárazföldi turizmus újszerű összekapcsolásához, amely általában a turisták, azon belül kiemelten a vízi túrázók, kis- és nagyhajóval rendelkező személyek, horgászok, természetjárók számára jelent nagy vonzerőt. A LEADER forrásból támogatott beruházás során az úgynevezett központi úszómű, a lejáró lépcső és a bejáró híd, melyek biztosítják a kikötőhely megközelítését. Az úszómű összesen 80 m² alapterületű.

KÉTKULTÚRÁJÚ ALKOTÓPADLÁS KIALAKÍTÁSA Bakonyalja Akciócsoport

Ezen LEADER projekt eredményeképp a Bakonyaljai kistérségben elsőként jön létre egy olyan közösségi tér, amely helyet és eszközt biztosít a népi mesterségek bemutatására és elsajátítására. Újszerű szolgáltatást jelent, hogy a magyar mellett a német hagyományok megismerésére, ápolására is lehetőség nyílik.

A projekt keretében kialakításra kerülő kétkultúrájú alkotópadlás ugyanis a „Bakonyaljai Barangoló” túraútvonal egyik állomásaként a természeti adottságok és a népi kismesterségek sajátos kombinációját nyújtja. Újszerűsége abban mutatkozik meg, hogy egy helyen képes teret biztosítani a kézműves, oktatási, kulturális, önkormányzati és turisztikai rendezvényeknek.

Az iskola padlásterében egy többfunkciós, egylégtérű alkotóműhely kerül kialakításra. Ehhez a projektgazda felújítja a tetőt, átalakítja a belső teret, valamint beszerzi a kézműves tevékenységhez szükséges eszközöket és gépeket. A padlásterben 58,43 m² hasznos terület kerül beépítésre.

A padlás különböző sarkaiban más-más régi magyar és német népi mesterség kipróbálására, használati és dísz tárgyak előállítására alkalmas eszközök kapnak helyet. Ezek közül kiemelt szerepet kap a fafaragó, faeszköz- és kerámiakészítő, valamint a népi ételkészítő sarok. A fafaragó sarokban a

munkapadra szerelt fűrőgép, szalagfűrész, lombfűrész, fafaragó és a különböző vésőkészletek hét ember egyidejű tevékenységét teszi lehetővé. A kerámiakészítő sarokba lábhajtású korongot és elektromos kemence kerül. A népi ételkészítő sarokban konyhabútor, beépített főzőlap, sütő, szagelszívó és mosogató biztosít lehetőséget a magyar és a német hagyományos ételek, többek között a mézeskalács vagy a kvircedli elkészítéséhez. A padlástér az iskolaépület főbejárata felől közelíthető meg. Az intézmény szociális helyiségei, a vizesblokkok megfelelően kiépítettek, korszerűen felújítottak, a mozgáskorlátozottak számára is hozzáférhetőek. A felújított padlás közös tere lehetőséget biztosít több tevékenység egyidejű végzésére, kistérségi és kistérségen kívüli turista- vagy hagyományőrző csoportok fogadására és foglalkoztatására. A helyiek, a kistérségben élők és az ide látogatók megismerkedhetnek a mesterségekkel, kipróbálhatják, bekapcsolódhatnak az egyes munkafázisokba. Az alkotópadlás népművészeti, kulturális és történelmi kiállításoknak is helyszínül szolgálhat. A kisebb kézi eszközökkel végezhető tevékenységekre (szövés, szalma- és csuhékötés, vesszőfonás) a középső térrészben nyílik lehetőség. A LEADER Program

keretében biztosított forrásból megújult helyszín alkalmas kis létszámú (népi) irodalmi, kulturális rendezvények fogadására is.

ILLEGÁLIS HULLADÉK- LERAKÓHELY MEGSZÜNTETÉSE, MADÁR- MEGFIGYELŐHELY KIALAKÍTÁSA Vasi Hegyhát Akciócsoport

A Vasi Hegyhát LEADER Akciócsoport stratégiai célja ökológiailag stabil, összefüggő, tiszta természeti környezet biztosítása. Ezt tükrözik a helyi vidékfejlesztési terv prioritásai és intézkedései, melyek között a biológiai sokféleség és a környezeti értékek megőrzése, a fenntarthatóságot szolgáló infrastruktúra kialakítása és környezetbarát fejlesztése, illetve a környezeti nevelés és szemléletformálás is szerepel. Jelen projekt célja a környezeti állapot javítása és a szennyezésmentes tiszta környezet megóvása egy, a térségben újszerű és egyedi biológiai megfigyelőhely kialakításával. Vas megyében ugyanis 19 költőhelyen lelhető fel gyurgyalag illetve partifecske, ám pihenőpark vagy megfigyelőhely nem létesült. A projektet több, e témát célzó kutatás, valamint az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága is támogatja. A projekt által megcélzott

területen a használaton kívüli homokbányákban az elmúlt években mintegy 400 m³ hulladék gyűlt fel, a meredek partoldalokban azonban néhány gyurgyalag és több száz partifecske fészkel. A helyi önkormányzat a község- és tájrendezési feladatai között legsürgősebbnek ítéli meg e területek újrahasznosítását. A projekt megvalósítása során a legelső teendő hulladék elszállítása és a tereprendezés. A gépi munka mellett jelentős önkéntes kézi munka is szükséges, melyhez a projektgazda az általános iskolás diákok, illetve a település lakossága, főleg a roma kisebbség közreműködésére számít. Ezt követi a megfelelő eszközök és berendezés elkészítése, majd a terület folyamatos karbantartása. A helyi óvoda és általános iskola egyaránt kiemelten kezeli a környezettudatos nevelést és szemléletformálást: az iskolától mindössze kb. 500 méterre létesítendő biológiai megfigyelőhely a gyakorlati órák kiváló helyszínéül szolgál majd. A felnőtt lakosság szemléletformálása érdekében a helyi lakosok mind a tereprendezésben, mind a terület tisztántartásában aktívan részt vesznek majd, a projekt eredményeképpen pedig kulturált környezetben tölthetik el szabadidejüket.

A Kertészek Földje Akciócsoport

A Kertészek Földje Akciócsoport 8 dél-békési település: Dombiratos, Medgyesbodzás, Medgyesegyháza, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztatottlaka, Szabadkígyós és Újkígyós együttműködésével alakult meg 2005. júliusában. A térség kedvező természet-öldrési adottságainak, kiváló termőképességű mezőszőlő talajának, valamint a művelési hagyományoknak köszönhetően több évtizedes múltra tekint vissza a kertészeti jellegű növénykultúrák, primőrök (fóliás paprika, fűszerpaprika, hagyma, káposzta) termesztése.

Medgyesegyháza és környéke a hazai görögdinnye-termesztés piacvezetőjévé vált, ebből a tájörzsetből kerül ki a külpiacokra szánt, kiváló minőségű, ízletes gyümölcs több mint fele.

A térség számára a legnagyobb kiugrási lehetőséget a kiváló minőségű kertészeti termékekre való specializálódás jelentheti. Ehhez szükség van a helyben megtermelt alapanyagok hozzáadott értékének növelésére, piaci pozícióinak hatékony védelmére. Elengedhetetlen az együttes fellépés esetén komoly piaci

tényezőnek számító helyi gazdasági szereplők összefogása, illetve a humán erőforrás belső potenciáljának megfelelő kihasználása, fejlesztése is.

A Helyi Bíráló és Monitoring Bizottság 2007. február elején hozott döntése alapján több mint 162 millió forint értékben valósulhatnak meg a kistérség fejlesztését, felzárkóztatását célzó programok. A különböző infrastrukturális fejlesztésekre és eszközbeszerzésekre irányuló beruházások révén a helyi dinnyetermelők már 2007-ben magasabb hozzáadott értékkel tudják eljuttatni termékeiket a piacokra, a „Medgyesegyházi Dinnye” minőségét ugyanis egy LEADER projektnek köszönhetően új térségi termékvédelem garantálja majd. A helyi gazdák munkáját képzési programok is segítik. E tanfolyamok témái a forrásabszorpciós képesség fokozása, valamint az uniós piaccal és a farmmenedzsmenttel kapcsolatos ismeretek bővítése.

A térségben nagy gondot jelent a kertészeti termelés miatti környezetterhelés. Ennek megszüntethetőségéről hatástanulmány készült, mely ugyancsak hozzájárul az Akciócsoport vidékfejlesztési tervében foglalt célok eléréséhez.

Az olyan együttes munkával megvalósuló rendezvények, mint az országos hírű, több

Dinnyefesztivál

tízezer bel- és külföldi vendéget vonzó, 2007-ben XIII. alkalommal megrendezésre kerülő „Medgyesegyházi Dinnyefesztivál” hozzájárulnak ahhoz, hogy a helyi közösségek felismerjék saját és társaik jövője iránti felelősségüket, s éljenek annak lehetőségével, hogy sorsukat saját elképzeléseik szerint irányítsák.

További információ a gesztor szervezettől kérhető:

Medgyesegyházi Fiatalokért Közhasznú Egyesület

Simonka Petra,
Zsurzsucz Edina Klaudia
5666 Medgyesegyháza,
Dózsa u. 26.

Telefon és fax: 68/440-172

E-mail: mfke@mfke.hu,
simonka.petra@mfke.hu,
zsuzsucz.edina@mfke.hu

Honlap: www.mfke.hu,
www.kerteszekfoldje.hu

A Parnonas-i Fejlesztési Ügynökség

A görögországi Parnonas-térség a Parnonas-hegység (legmagasabb pont: 1934 méter) és a Mirtoo-tenger partvidéke által határolt területen fekszik.

A terület ökológiailag és topográfiai igen sokszínű, számos turisztikai látnivalót kínál: erdőket, értékes vadon élő növényfajtaikat, kolostorokat, régészeti lelőhelyeket és hagyományos kis falvakat. A természeti értékek gazdagsága révén a térség érdekességek széles tárházát nyújtja a látogatók számára.

A térség Arkadia és Laconia 23 önkormányzatát és három helyi kisközösségét öleli fel.

A Parnonas-i Fejlesztési Ügynökség 1995. szeptemberében jött létre, székhelye Astros Kynourias-ban található. A cég részvényesei között egyaránt vannak a köz- és civil szférába tartozó közösségek a görögországi Arkadia és Laconia prefektúrákból. A cég alapvető célja a térség integrált mezőgazdasági fejlesztésének tervezése, illetve az abba történő bekapcsolódás elősegítése.

A régió integrált fejlesztésének céljai a következők:

- Kiegészítő és alternatív gazdasági tevékenységek fejlesztése a mezőgazdaságban, elsősorban a hegyi turizmus, illetve helyi termékekkel foglalkozó vállalkozások alapítása révén;
- A régió arculatának minőségi javítása, jellemző elemeinek

meghatározása (kulturális hagyományok, természet, építészeti örökség);

- A fejlesztés egységes elosztása és az idegenforgalommal kapcsolatos kereskedelem áthelyezése a tengerpartról a hegyekbe, és viszont.

A térség két jelentős nemzetközi együttműködésben is részt vesz.

A **VILLAGES+** projekt segítségével a vidéki területek számára dolgoznak ki egy hiteles, magas színvonalú idegenforgalmi koncepciót, melyet Európa több régiójára igyekeznek kiterjeszteni.

A **VILLAGES+** kezdeményezés egy ökológiailag és társadalmilag kedvező alternatívát kíván nyújtani a tömegturizmus helyett, mely már Európa számos vonzó helyét tönkretette. A projektben összesen 11 osztrák, olasz és görög akciócsoport vesz részt.

A **védett területek projektje** a moustos-i mocsár területén található Parnonas-i Ökológiai Park védelmét szolgálja.

A védett tájak megóvása érdekében nemzetközi tapasztalatcsere program indult, melynek kezdetén magyar, lengyel, spanyol, ciprusi és görög akciócsoportokkal történt kapcsolatfelvétel.

A projekt céljai:

1. Tapasztalatcsere és know-how átadása Európa védett területek ökológiai parkjai között a természeti és kulturális értékek felfedezése és megóvása érdekében.
2. Ezen források kiaknázása a helyi lakosság bevételeinek és életminőségének növelése érdekében.

Miután sikerült meghatározni, hogy mely partnerek kívánnak részt venni a hálózat létrehozásában (elsősorban a görög ETANAM és Parnonas, valamint a magyar 8 Palóc "+ Akciócsoport), az előkészítő fázisban találkozóra került sor 2007. április 19. és 20. között az Astros Arkadias Környezetvédelmi Információs Központban.

További információ:

Marilou Bouziou, Maria Varlokosta

Development Agency of Parnonas S.A

Astros Kinourias Z.C. 22001

Telefon: +30 27550 24000,
+30 27550 24 001

Fax: +30 27550 29060

E-mail: lplus@parnonastros.gr

Transznacionális LEADER+ Projektek Franciaországban A fiatalok támogatása

A franciaországi helyi akciócsoportok számos olyan LEADER+ projektet valósítottak meg, melyek a vidéken élő fiatalok helyzetének, jövőbeli karrierlehetőségeinek javítását tűzték ki célul. Az alábbi két beruházás leginkább a zene és a művészetek iránt érdeklődő fiatalokat érinti. A projektek jól mutatják, hogy a résztvevő fiataloknak hogyan sikerült a LEADER+ Program segítségével művészi képességeiket, szakmai téren szerzett tudásukat, tapasztalataikat fejleszteni és továbbadni.

„A színháztársaság népszerűsítése” egyike a legsikeresebb, több országot átfogó LEADER+ kezdeményezésnek. A francia Bocage Développement és az angliai West Oxfordshire Helyi Akciócsoportok együttműködését olyan közös célok vezérelték, mint a színház és a drámajátszás népszerűsítése vagy a helyi művészi jellegzetességek terjesztése, melyekkel a helyi kulturális értékek fennmaradását és megőrzését kívánták elősegíteni. A projekt elsődleges célkitűzése egy közös színházi produkció létrehozása volt a két ország fiatal színészeinek közreműködésével. Emellett azon dolgoztak, hogy külföldön is minél szélesebb körben népszerűsítsék a jellegzetes helyi művészi alkotásokat,

melyek a vidéken élő fiatal tehetségek művészetét népszerűsítik. A két akciócsoport először 2004. októberében találkozott a franciaországi Fleurance-ban egy LEADER+ konferencián, ahol egy több szakaszból álló együttműködési programot fogalmaztak meg. Az első közös fesztivált a franciaországi Bocage Calvadosien térségben szervezték 2005-ben, ahol fiatal angol előadóművészek tartottak vendégelőadásokat. Ezt követően a drámajátszáshoz és az audiovizuális technikák alkalmazásához kapcsolódó, oktató jellegű előadásokat szerveztek mindkét országban. A második szakaszban, 2006 és 2007 során nagyobb hangsúlyt fektettek a színházi kivitelezésre. Segítséget nyújtottak színdarabok megtervezéséhez, illetve a színházi rendezés terén igyekeztek fejleszteni a fiatalok képességeit. A projekt megvalósításában két színház is részt vett, a francia Preau és az angliai Chipping Norton, melyek igazgatói is sokat segítettek a fiatalok képzésében. Többek között egy színháztársaság kézikönyvet készítettek, ami megkönnyítette az oktatást. A projekt zárásaként megszületett egy angol-francia színházi koprodukció, mely a vártnál is nagyobb sikert aratott mind Angliában, mind

Franciaországban. Segítette a fiatal színjátszók és művészek alkotói képességeinek fejlesztését, hozzájárult egy nyitottabb gondolkodásmód kialakításához és az Európa-barát szemléletet erősödéséhez.

Teljes projektköltség: **434 490 euró**

(234 860 euró a francia partnernek, EMOGA-támogatás: 117 430 euró a franciaországi partnernek).

Kapcsolattartók:

Matthias De Chassey

E-mail:

bocage.developpement@wanadoo.fr

Séverine Bressaud, Francia Nemzeti LEADER Hálózat

E-mail:

S.Bressaud@rct-territoires.com

Telefon: +33 145 158 927

Egy másik sikeres transznacionális projekt az **„Európai népzenei kultúrák terjesztése”** címet viseli, melynek legfőbb célja a hagyományos népzenei kultúrák más országokkal való megismertetése. A projekt első szakasza 2005-ben fejeződött be, mely annyira sikeresnek bizonyult, hogy további LEADER+ forrásokat biztosítottak újabb kulturális programok megvalósítására. A nemzetközi együttműködés eredetileg az angliai North

Pennines és a svéd Instryck Hälsingland LEADER+ Helyi Akciócsoport kezdeményezésével indult, akik kétfő célkitűzést fogalmaztak meg. Egyrészt elhatározták, hogy segítik a fiatalok kapcsolatépítését és kapcsolattartását, hogy Európa-szerte átadhassák egymásnak zenei ismereteiket és egyedi tudásukat. Másrészt a zenét oktató pedagógusok kapcsolatainak bővítését is középpontba került azzal a céllal, hogy megosszák egymással tanítási módszereiket, ötleteiket és tapasztalataikat. Kezdetben nemzetközi csereutazásokat szerveztek fiatal zenészeknek és tanároknak, amelyek olyan népszerűek lettek, hogy elhatározták egy harmadik európai ország bevonását is. A franciaországi Pays de Ploermel-Coeur de Bretagne Helyi Akciócsoport készségesen csatlakozott. Zenei műhelyeket és közös

táborozásokat szerveznek közösen, melyek során a fiatalok ízelítőt kaptak egymás zenei kultúrájából, és hagyományos népzenei technikákat sajátítottak el. A közös munka eredményeként több zenei DVD-t is megjelentettek, és kiadtak egy énekeskönyvet. Szintén a projekt sikerét bizonyítja egy közös internetes weboldal létrehozása, amelyről elérhető mind a három résztvevő LEADER akciócsoport honlapja. A projekt első szakasza a svédországi Hälsingland-ben megtartott zenei fesztivállal zárult 2005-ben, amelynek hanganyagát rögzítették. Ez a LEADER+ kezdeményezés minden résztvevő helyi akciócsoport számára hasznos tapasztalatokkal szolgált. Nagyban segítette a diákok és a pedagógusok tapasztalatcseréjét, zenei

ismereteik és tudásanyaguk átadását. Sikeresen hozzájárult a népzenei kultúrák külföldi terjesztéséhez és helyük, szerepük erősítéséhez a világban. A kiadott CD-k és énekeskönyvek pedig az utókor számára is fennmaradnak.

**Teljes projektköltség:
153 887 euró**

(46 656 euró a francia partnernek, EMOGA-támogatás: 21 328 euró a francia partnernek).
Második szakasz: 163 052 euró (117.529 euró a francia partnernek, EMOGA-támogatás: 58 764,5 euró a francia partnernek).

Kapcsolattartók:

Emmanuel Martin, a Pays de Ploermel-Coeur de Bretagne Akciócsoport projekt menedzsere

E-mail:

e.martin@paysdeploermel-coeurdebretagne.fr

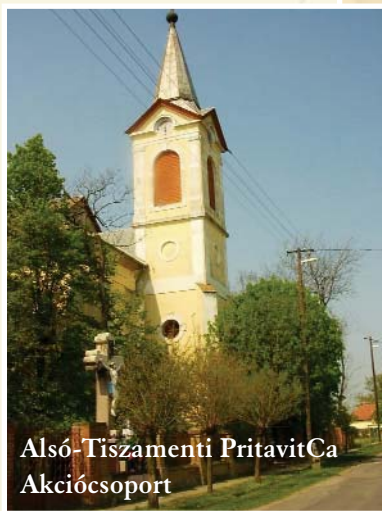
Séverine Bressaud, Francia Nemzeti LEADER Hálózat

E-mail: S.Bressaud@rct-territoires.com

Telefon: +33 145 158 927

**Makkai Zsanett
és Prihoda Emese
LRDP KANTOR Ltd.**

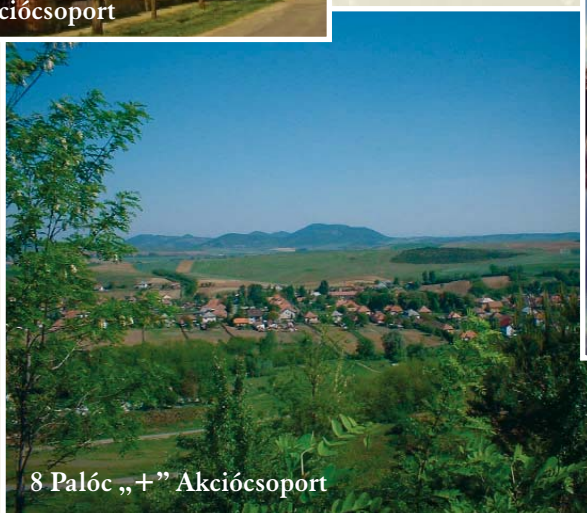

Alsó-Tiszaementi Pritavica
Akcíócsopót

Szatmár Hagyományápolásáért és
Felzárkóztatásáért Akcíócsopót

8 Palóc „+” Akcíócsopót

Tiszatér Kistérségi Társulás Akcíócsopót

Vasi Hegyhát Helyi Akcíócsopót

Összefogás Sárrét Jövőjéért Akcíócsopót

Közép-Nyírségért Akcíócsopót

Előzetes a következő számból:

Bemutatkozunk: Magyar és külföldi akciócsoportok

Sikeres nemzetközi együttműködések

A helyi vidékfejlesztési irodák hálózatának működése

Támogatott LEADER Projektek

Elérhetőségek:

Magyarországi LEADER Központ

1051 Budapest, Szent István tér 11/B

Tel.: +36-1-302-1824

Fax: +36-1-373-0080

E-mail: leader@leader.co.hu

Internet: www.leaderkozpont.hu

IMPRESSZUM

Kiadja: Magyarországi LEADER Központ

Magyarországi LEADER Közhasznú Egyesület

Felelős szerkesztő: Simon László

Szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Szent István tér 11/B

